

Boldog délelőtt a Vérmezőn

A Vérmező áldott televényéből, melyet magyar mártírok vére locsolt, mindmáig csak két fekete táblás oszlop nőtt ki a szegény magyarság számára, ezzel a kiáltó felírással: *Warnung!* A táblán ékes német nyelven – bizonyára a budapestiek iránt való figyelemből, kik mind tudnak magyarul – az olvasható, hogy ide emberfiának tilos belépnie, ez a tér császári katonaságé meg az udvari lovászoké, kik reggelenként itt sétáltatják a kövércukron hízlalt lovakat. A mező egyik sarkán valami katonai raktárféle áll, a császári építmények stílusában, halványsárgára meszelten, mindig becsukott, fekete-sárga ablaktáblákkal, mellette pedig egy szomorú, köhögős bosnyák posztolt, feltűzött szuronnal. Lenn a mezőn katonákat *képeztek ki* a közeli és biztos halálra. Évekig néztük ezt a gyönyörű csendéletet. Buda gyermekei pedig sóvárogva bámultak a térre, melyen sűrű fű nőtt, sárga pityangok aranylottak, és néha, mikor a korláton véletlenül beesett a labdájuk, dobogó szívvel arra gondoltak szegénykék, milyen jó labdatér is lehetne egy boldogabb gyermekországban, hol a halál helyett az életre képeznék ki a halandókat. A szuronyos őr azonban olyan szigorúan nézett rájuk, hogy hazamentek, és éjjel róla álmodtak.

Tisztelettel jelentem, hogy ma délelőtt ezen a téren forradalom játszódott le. A nagy forradalom után egy kis forradalom. Kedves, véletlen és vidám. Tizenegy órakor a napfényes égboltból leszállt ide – ritka vendég – egy repülőgép, mely egyenesen a román harcterről jött. Budapest felett már lankadtan repült a hosszú út után, mint egy pille. Az óriás pillének tudniillik elfogyott a benzinje. Ekkor tört ki a gyermekforradalom. Egy pillanat alatt tele lett a tér gyermekekkel. Sokéves száműzetés után, se szó, se beszéd, átugráltak a pöttöm legénykék a korlátokon, és forradalmi zsvivajjal azonnal birtokba vették a tilalmas teret. Nem riasztotta őket többé a

bosnyák őrszem sem, ki azóta valószínűleg valamely boszniai faluban pipál. Alkonyatig hancuroztak itten szabadon, a labda is előkerült, birkózó párok hemperegtek a hosszú fűben. Talán a gyermektanácsot is megalakították ezek a boldog, felszabadult játszadozók. Szüleik – nyugodt budaiak – a rendkívüli eseményre kávécsöbrökben hozták nekik az uzsonnát. Eddig a főváros sokat vitakozott azon, kié legyen a mártírok tere. Ma a gyermekek döntöttek, a kicsinyek szabad köztársasága lefoglalta, az élet vonult be a halál helyére.

A döglött militarizmus csúf mezején cigánykerekeket hánytak és visongtak a kis, nyolc- és tízéves forradalmárok. Szébb halotti tort még nem láttam.

(*Pesti Napló*, 1918. november 19. – *F*, 494–495. old.)